

הלכות הדף היומי

מסכת בבא מציעא

תוכן

- א. אילן היוצא מן הגזע ומן השרשין ... מן הגזע פטור מן השרשין חייב.....1
- ב. כל שהעליון יכול לפשוט ... ובלבד שלא יאנס.....2
- ג. מגיע לנופו ואין מגיע לעיקרו מגיע לעיקרו ואין מגיע לנופו מאי תיקן.....2
- הדרן עלך הבית והעלייה וסליקא לה מסכת בבא מציעא.....3
- הדרן עלך מסכת בבא מציעא והדרך עלן.....3

דף קיט.

א. אילן היוצא מן הגזע ומן השרשין ... מן הגזע פטור מן השרשין חייב

אילן שכבר עברו עליו שני ערלה ויצא עתה ממנו אילן אחר מן הגזע סמוך לקרקע או ענפים חדשים¹ מן הגזע פטור מן הערלה ואפי' יוצא מן הטפח התחתון סמוך לארץ².

מן השרשין³ חייב, שנחשב אילן חדש, וי"א⁴ שאינו אלא מדרבנן מפני מראית העין ומ"מ אפי' יתחבר אח"כ עם האילן ולא יהא ניכר מ"מ כבר

¹ רמב"ם הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק י הלכה יט

² חזו"א דיני ערלה אות כ"ח וע"ש בערלה סי' ב' סק"ח

³ והיינו כל שאינו רואה פני חמה נחשב מן השרשין וכל שרואה פני חמה נחשב מן הגזע. או"ז ה' זרעים סי' שכ"ו ומאירי סוף ב"מ וכ"כ ר"י קורקוס וכ"מ וצ"ע בתשו' הרשב"א ח"ג סי' רל"ז דמשמע דאם נמם מעם הארץ ויצא משם אילן חייב וכן משמע בחזו"א דיני ערלה אות כ"ח והרשב"א עצמו הזכיר שם אין רואה פני חמה וצ"ע

⁴ תשו' הרשב"א הנ"ל משמע כן ועי' בקה"י זרעים סי' כ"ז שהקשה ע"ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

נאסר⁵, ויש פוסקים⁶ שבין מן הגזע בין מן השרשים פטור, ויש פוסקים⁷ ששניהן חייבין, אבל העיקר כדעה הראשונה⁸.

ב. כל שהעליון יכול לפשוט ... ובלבד שלא יאנס

כבר התבאר לעיל דף קיח: ששתי גנות⁹ זו גבוהה מזו (כעין מדרגה), וירק גדל בשטח הגובה שביניהם, כל שיכול העליון להגיע וליטול ובלבד שלא יאנס עצמו כלומר שיכול ליטול בפשיטת ידו בלי מאמץ, הרי הוא שלו, אף על פי שגם ידו של התחתון מגעת שם דמעפרו של עליון הוא חי וגדל, והשאר הם של תחתון, אפילו אם הוא גבוה ממנו הרבה עד שצריך לעלות בסולם כדי ליטלו משם¹⁰. ובלבד שלא יהא תוך ג' טפחים לקרקע התחתון, שאז גם אם יד העליון מגיעה אליו¹¹ הרי הוא של תחתון¹².

ג. מגיע לנופו ואין מגיע לעיקרו ואין מגיע

לנופו מאי תיקו

בדין¹³ שתי גינות הנזכר אם העליון בפשיטת ידו כנזכר היה מגיע לנופו ואין מגיע לעקרו, לא יטול העליון, ודוקא כשאינו יכול לתלוש העיקר בתלישת

⁵ קה"י שם סק"ו ע"ש ולכאור' ה"ה להיפך אם יצא מהגזע ואח"כ חזר ונתכסה באדמה שוב לא יאסר מה שהותר ועי' ב"ב פ"ב א' ובס' זכרון שאול סוף ערלה הביא בשם מרן החזו"א שאסר פירות שגדלו על ענף היוצא מן הגזע סמוך לקרקע והי' חשש מבוסס שמקודם הי' שם עפר ולא ראה פני החמה ואח"כ נתגלה עכ"ל.

⁶ או"ז סי' שכ"ז

⁷ יראים מצוה ע"ה

⁸ חזו"א דיני ערלה אות כ"ח

⁹ שו"ע ונו"כ קסז א סמ"ע ולבוש שם

¹⁰ דאע"פ שכל העפר שבגובה הוא של עליון דהא כנגד גינתו הכל שלו עד תהום ארעא, מכל מקום כל מה שלא יכול ליטול בפישוט ידיו בעלמא מייאש מיניה ואפקורי הוא דמפקר לגבי התחתון, מפני שגנאי הוא לו ליטול רשות ליכנס לתוך של חברו ללקוט פירותיו. ואם ידו של עליון מגעת עד למטה הכל שלו דהא בקרקעו קא גדל.

¹¹ דכל שהוא בתוך ג' טפחים הוא כארעא סמיכתא ומצורף לקרקע של תחתון. סמ"ע שם ב

¹² רמ"א שם

¹³ שו"ע ונו"כ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא מציעא

הנוף, משום כך הוא של תחתון¹⁴, ואם נטלו העליון אין מוציאין מידו, כיון דספק הוא של מי הוא המוציא מחבירו עליו הראיה.

אם יכול לתלוש העיקר ע"י תלישת הנוף, אף שלא תלשו¹⁵, הדין שחולקין. וכן הדין אם מגיע ידו לעיקרו ולא לנופו, הדין שוה כמו לנופו ולא לעיקרו¹⁶.

הדרן עלך הבית והעלייה וסליקא לה מסכת בבא מציעא

הדרן עלך מסכת בבא מציעא והדרן עלך

זכינו ללמוד להכריע ולפרש על כל דבר פשע על שור ועל שלמה
על כל אבידה

יהי רצון שעד האלוקים יבא דבר שניהם הגמרא וההלכה אשר
למדנו

וישלם לנו שנים וכפלים ללמוד וללמד לשמור ולעשות

יתן ה' לנו ברכה כסף וכלים וכל טוב וישמור

והיה כי נצעק אליו וישמע כי חנון הוא

ואשר נושה בנו יוציא החוצה ולא יבא אל בתינו לעבוט עבוטו

¹⁴ כיון דעב"פ נשאר העיקר ברשות התחתון השתא דלא תלש אפילו הנוף שדינן הנוף בתר עיקרא ולא ישול בה החצי אם לא שתלשו ותפסו דאז המע"ה

¹⁵ כיון שראוי לתולשו בפשיטת ידו נמצא דאין התחתון מוחזק והוא אבעיא דלא איפשטא מ"ה חולקין
¹⁶ סמ"ע ובנתיה"מ שם ג ובכך יישבו מה שהרמב"ם כתב דמהני תפיסה והטור כתב שיחלוקו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטלי' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא מציעא

אפרייא נמטייה לן בפריה ורביה ליישוב העולם בן פורת יוסף עלהו
לא יבול ויפרה וירבה מאד

נפרה ונרבה חכמים ונבונים בישראל ומצא חן בעיני כל רואינו

השם יאריך ימינו ויתן לנו כח ללמוד וללמד גמרא דבבא בתרא
בלי מניע, אמן וכן יהי רצון.

ובה' בטחנו יהי' ה' עמנו לסיים ולהתחיל ספרים אחרים בעזה"י אמן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

